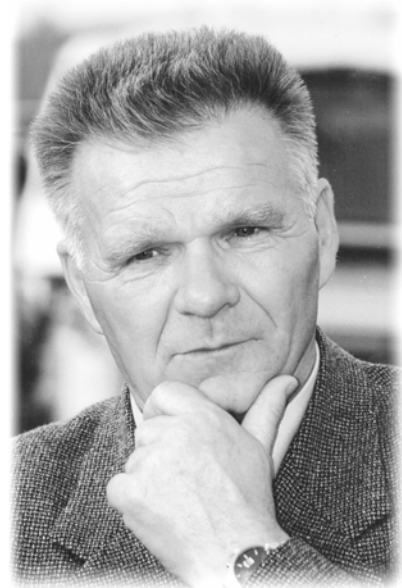

ШЛЯХОМ РОЗВИТКУ І ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Писаренко В.М., головний редактор,
доктор сільськогосподарських наук, професор,
ректор Полтавської державної аграрної академії,
завідувач кафедри екології та ботаніки, Заслужений
діяч науки і техніки України, академік екологічної
академії України, нагороджений Грамотою Верховної
Ради України та орденом "За заслуги" III ступеня.
Галузь наукових інтересів: розробка екологічних
підходів агроекологічного захисту рослин.*

Полтавська державна аграрна академія сьогодні є одним із престижних аграрних вищих навчальних закладів України, який готує фахівців для агропромислового комплексу Полтавської області та України.

Акредитована за четвертим, найвищим освітньо-кваліфікаційним рівнем, наша академія була створена згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.07.2001 р. на базі Полтавського державного сільськогосподарського інституту, який був правопримемником Полтавської робітничої школи, організованої ще у 1920 році.

У структурі академії – 8 факультетів: агрономічний, технології виробництва і переробки продукції тваринництва, механізації сільського господарства, ветеринарної медицини, обліку та фінансів, економіки та менеджменту, підготовки іноземних громадян, заочної освіти. Успішно функціонують також Інститут післядипломної освіти і дорадництва та Інститут агрономії. До складу останнього входять лабораторії селекції озимої пшениці, якості зерна, ґрунтового моніторингу.

Загальна кількість студентів складає понад 8 тисяч чоловік, у тому числі – 4 тисячі осіб денної форми навчання.

Навчальний процес в академії забезпечують понад 500 фахівців професорсько-викладацького складу, серед яких 5 академіків і 1 член-кореспондент, 30 професорів, 27 докторів наук, 222 кандидати наук, доценти.

У регіональному навчально-науковому виробничому комплексі академії, куди входять наші 4

коледжі і 3 технікуми, навчається 13700 осіб. За скороченим терміном навчається 1572 випускника коледжів і технікумів, і з кожним роком кількість цієї категорії студентів збільшується.

Основні напрямки ринкової стратегії у сучасних умовах, на мій погляд, можуть бути сформульовані наступним чином:

- розвиток інтелектуального капіталу академії;
- видання підручників та навчальних посібників нового покоління;
- інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології, контроль якості освіти;
- міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки;
- розвиток матеріально-технічної бази навчального закладу;
- працевлаштування випускників академії;
- формування інформаційного освітньо-наукового простору, створення інноваційного центру;
- профорієнтаційна робота серед молоді та розширення довузівської підготовки, де можна підготуватись до вступних випробувань (як заочною та заочною формами, так і за дистанційною формою навчання);
- впровадження тестових випробувань за Інтернет-технологією;
- все більше уваги приділяти новим напрямкам освітньої діяльності:
  - освіти дорослих (післядипломній освіті);
  - участі роботодавців у підготовці та перепідготовці кадрів, освітніх і наукових проектах;
  - розвитку дистанційної освіти;

- підготовці, перепідготовці та підвищенню кваліфікації фахівців із питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

- створення і сертифікація наукових лабораторій при кожній кафедрі;
- участь викладачів у міжнародних програмах і проектах;
- поєднання теорії та практики, розширення баз практик на ефективно функціонуючих виробництвах;
- впровадження режиму економії та оптимізація структури вузу.

Наші вчені активно займаються науково-дослідною роботою у різних сферах сільськогосподарського виробництва, функціонує аспірантура із шістнадцяти спеціальностей, при кожній кафедрі організовано наукові гуртки.

Стабільне нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції вимагає удосконалення форм і методів роботи при вирішенні проблеми кадрового забезпечення агропромислового комплексу та закріплення молоді на селі. Це – лейтмотив державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року. Головним напрямом розвитку академії в цьому контексті є реалізація практичних заходів, спрямованих на інноваційний розвиток нашого вузу, який забезпечить постійний ріст якості освітніх послуг.

Основним інструментом регулювання якості освітньої діяльності залишається процедура ліцензування та акредитації. Нині академія вступає в період підготовки до акредитації всіх спеціальностей.

Взагалі рейтинг вищих навчальних закладів у європейській і світовій практиці визначається на підставі шести основних критеріїв, а саме:

- 1) репутація в суспільстві,
- 2) показники вступного конкурсу;
- 3) науковий потенціал професорсько-викладацького складу;
- 4) фінансові ресурси закладу;
- 5) задоволеність студентів якістю й організацією навчального процесу;
- 6) задоволеність роботодавців якістю підготовки фахівців.

У силі, безумовно, залишається лозунг «Кадри вирішують все». За останні п'ять років у нас чотири викладачі захистили докторські дисертації та 52 – кандидатські. Лише за останній рік захистили дисертації 12 викладачів академії, а 9 – на завершальному етапі захисту докторських дисертацій. Нині у нас 62 аспіранти і 41 здобувач наукового ступеня.

Бібліотека була і є головною лабораторією вузу. Її роль, з огляду на те, що студентам відводиться більше часу на самостійну роботу, зростає. Там створені комфортні умови для самостійної роботи в читальному залі, доступ до мережі Інтернет, у тому числі й через електронні каталоги, можливість пошуку, використання й тиражування необхідних як традиційних, так і електронних матеріалів. Загальний книжковий фонд літератури становить 419353 екземплярів.

Наукова робота в академії також спрямовується на вирішення практичних проблем підвищення ефективності виробництва, зосереджуючи увагу на таких трьох напрямках:

- підготовка науково-педагогічних кадрів;
- проведення наукових досліджень у різних галузях аграрного виробництва;
- залучення студентів до наукової роботи.

У виробництві знаходяться наші сорти озимої пшениці Диканька, Левада, Манжелія, Українка полтавська, урожайність яких досягає 85-100 ц/га.

Передані до Державного сортопробування Вільшана, Лорд, Сидір Ковпак, Сагайдак (автори – Чекалін М.М., Тищенко В.М., Москаленко В.І. та ін.). Дані сорти характеризуються високою морозостійкістю та якістю зерна (врожайність сягає 120 ц/га).

Селекцетр успішно здійснює селекцію сортів гороху, стійких до вилягання та осипання насіння, пристосованих до прямого комбайнування (проф. М.М. Чекалін). Окрім уже відомих сортів Норд, Полтавець 2, визнані перспективними Олеко та Зіньківський. У 2007 році передані в державне сортопробування сорти Мазепа та Апостол. При дотриманні технології вони забезпечують урожайність 40-50 ц/га, а сорт Олеко на сортодослідних станціях – 36,8-65,0 ц/га.

Три скоростиглих сорти сої – Аметист, Алмаз, Антрацит – створила Л.Г. Білявська. Вони також внесені до реєстру сортів рослин України, як і сорти ехінацеї – Красуня прерій та Зірка Миколи Вавилова (В.М. Самородов, С.В. Поспелов).

Під керівництвом проф. А.А. Смердова ведуться дослідження з використання у сільському господарстві відновлюваних джерел енергії, а сам автор став лауреатом Державної премії в галузі науки і техніки.

За цикл наукових праць «Розробка наукових засад і практичних рекомендацій з формування екологічно збалансованих агроєкосистем» професори П.В. Писаренко та А.В. Калініченко стали лауреатами премії Президента України для молодих вчених.

Проводиться інтенсивна робота зі створення

на базі випускаючих кафедр науково-дослідних лабораторій. Успішно працює нині лабораторія екологічного моніторингу; продовжується наукова робота з великою білою і великою чорною породами свиней; з маркетингу овочевої продукції.

З метою постійного підвищення якості освіти нагальним стало створення інноваційного центру академії, у зв'язку з чим до штатного розкладу (розпису) введено посаду проректора з інноваційної роботи.

Важливим напрямом підвищення якості освіти є удосконалення механізму практичної підготовки майбутніх спеціалістів, а також підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників академії. У зв'язку з цим створено філіал на базі ПП «Агроекологія» Шишацького району.

Рішенням міністра аграрної політики України нам запропоновано створити Центр виробничого навчання академії на базі ТОВ Агрофірма «Маяк» Котелевського району.

Важливою вимогою Європейської системи освіти є створення умов для навчання протягом усього життя. Наш Інститут післядипломної освіти у повній мірі виконує ліцензійні об'єми перепідготовки фахівців. Але час вимагає розширення його послуг. Вважаю, що у нас поки не створена система післядипломної освіти, що задовольняла б потреби ринкової економіки.

Академія має широкі міжнародні зв'язки. Вільне володіння іноземною мовою дає змогу проходити виробничу практику чи продовжувати навчання у вищих сільськогосподарських школах і фермерських господарствах зарубіжних країн.

Із метою підвищення якості аграрної вищої

освіти та наближення вітчизняного змісту підготовки фахівців для галузі до європейських і світових стандартів в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації запроваджено кредитно-модульну систему навчання, як це й передбачено Болонською декларацією.

Для всебічного розвитку особистості реалізуються програми виховання:

- Зліт відмінників навчання та іменних стипендіатів «Лідери АПК XXI століття»;
- Всеукраїнські спортивні ігри серед студентів аграрних вищих навчальних закладів.

Велику роль у пропаганді здорового способу життя відіграє кафедра фізичного виховання і спорту, спортивний клуб якої нараховує 19 секцій майже з усіх видів спорту. В секціях займаються 750 студентів. Спортсмени беруть участь у різних видах змагань, у тому числі й міжнародних. За минулий навчальний рік проведено 61 спортивний захід, підготовлено 7 майстрів спорту України, 12 кандидатів у майстри спорту та 30 першорозрядників. Усього спортивну честь академії захищає 23 майстри спорту України, 37 кандидатів у майстри спорту та 54 першорозрядники.

- Всеукраїнський фестиваль художньої творчості серед студентів аграрних вищих навчальних закладів «Софіївські зорі».

Освіта-наука-виробництво – ці три ланки за умови органічного поєднання здатні створити непереможний альянс. І ми – викладачі та співробітники академії – у цьому альянсі залишаємося одною із ланок у безперервному триєдиному ланцюзі.

Працюватимемо так, аби він був посправжньому міцним і надійним!